

III

(Pripremni akti)

EUROPSKI GOSPODARSKI I SOCIJALNI ODBOR

536. PLENARNO ZASJEDANJE EGSO-a, 11.7.2018.–12.7.2018.

Mišljenje Gospodarskog i socijalnog odbora o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EZ) br. 924/2009 u pogledu određenih naknada za prekogranična plaćanja u Uniji i naknada za konverziju valute

(COM(2018) 163 final – 2018/0076 (COD))

(2018/C 367/05)

Izvjestitelj: **Daniel MAREELS**

Zahtjev za savjetovanje:	Europski parlament, 19.4.2018. Europsko vijeće, 3.5.2018.
Pravni temelj:	članak 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije
Nadležna stručna skupina:	Stručna skupina za jedinstveno tržište, proizvodnju i potrošnju
Datum usvajanja u Stručnoj skupini:	7.6.2018.
Datum usvajanja na plenarnom zasjedanju:	11.7.2018.
Plenarno zasjedanje br.:	536
Rezultat glasovanja (za/protiv/suzdržani):	116/0/0

1. Zaključci i preporuke

1.1. Odbor pozdravlja ovaj prijedlog kojime se namjerava smanjiti trošak prekograničnih plaćanja u eurima u državama članicama koje nisu dio europodručja i kojim će se ujedno povećati transparentnost naknada za konverziju valute. EGSO poziva na brzu provedbu prijedloga.

1.2. Izravan učinak prijedloga ponajprije će se osjetiti u državama članicama koje nisu dio europodručja. Visoke naknade koje se pojavljuju kod prekograničnih plaćanja u eurima nestat će unutar EU-a jer će morati biti usklađene s nižim naknadama za domaće transakcije u nacionalnim valutama. Odbor pozdravlja te niže troškove, od kojih će osobito korist imati potrošači i poduzeća, osobito mala i srednja poduzeća.

1.3. No ta smanjenja troškova nedvojbeno će dovesti do povećanja prekograničnog slobodnog kretanja i slobodne trgovine u cijelom EU-u, a to će koristiti svim državama članicama. Odbor to produblivanje jedinstvenog tržišta i njegov pozitivni gospodarski učinak smatra važnim.

1.4. Odbor ujedno pozdravlja činjenicu da će se time postići prvotni cilj jedinstvenog područja plaćanja u eurima (SEPA), a to je da se sva plaćanja u eurima unutar EU-a smatraju domaćim plaćanjima. Istodobno će se dovršiti jedinstveno tržište za maloprodajne financijske usluge ukidanjem postojeće podjele na tom tržištu između korisnika u europodručju i izvan njega. Time će niže naknade koje plaćaju korisnici iz europodručja postati dostupne korisnicima izvan europodručja.

1.5. U vezi s njegovim opetovanim zauzimanjem za bioraznolikost u bankarskom sustavu, kao jamstvo stabilnosti i učinkovitosti sustava te radi uzimanja u obzir različitih budućih događanja i izazova, Odbor poziva na veću usmjerenost na troškove za banke koji proizlaze iz tog prijedloga.

1.6. Sudionici na tržištu bit će obvezni pružiti korisnicima potpune informacije o troškovima konverzije strane valute prije nego što izvrše svoje transakcije. Odbor smatra da su ti novi, dodatni zahtjevi u pogledu transparentnosti prikladni jer će na temelju njih potrošači moći donositi odgovarajuće odluke u pogledu tih transakcija po pravednoj cijeni. Također ovdje je potrebno u obzir uzeti tehnički vrlo složenu prirodu ovog pitanja kao i povezane troškove za pružatelje usluga.

1.7. Odbor također želi naglasiti da to, unatoč vrlo tehničkoj prirodi, bez sumnje predstavlja izvanrednu priliku za dobru i jasnu komunikaciju s građanima Europske unije. Izmjene koje su ovdje predstavljene mogu objasniti načine na koje EU donosi pozitivne promjene za svakoga, a time i rješenja za svakodnevne probleme.

2. Kontekst

2.1. Od početka 2000-ih radi se na usklađivanju sustava bezgotovinskih plaćanja u Europi. Još od uvođenja eura poduzimaju se mjere za uspostavljanje europskog jedinstvenog tržišta za plaćanja, tj. jedinstvenog područja plaćanja u eurima (SEPA) ⁽¹⁾. U tom je kontekstu došlo do postupnog prelaska s nacionalnih sustava na europski platni sustav. Taj je proces dovršen 2014.

2.2. Na temelju toga vlade, trgovci i poduzeća mogu lako provoditi plaćanja u cijelom europodručju i Europskoj uniji ⁽²⁾ upotrebljavajući ista sredstva plaćanja: kartice, virmanske naloge i izravna terećenja. Više neće biti razlika s obzirom na zemlju u kojoj živite: sva plaćanja smatrat će se „unutarnjim plaćanjima” unutar Europe.

2.3. Ujedno je pokrenuto nekoliko drugih inicijativa usmjerenih ne samo na povećanje transparentnosti troškova plaćanja nego i na njihovo smanjenje. Na temelju toga su, između ostaloga, naknade za prekogranična plaćanja u eurima unutar EU-a usklađene s naknadama za domaća plaćanja u eurima. To je ostvareno putem Uredbe (EZ) br. 2560/2001, koja je kasnije zamijenjena Uredbom (EZ) br. 924/2009.

2.4. Zapravo, to je dosad bila praksa samo u državama članicama europodručja ⁽³⁾; i u Švedskoj, koja je iskoristila mogućnost ⁽⁴⁾, koju su ostale države članice imale, kako bi proširila taj sustav na nacionalnu valutu.

2.5. U svojem Akcijskom planu za financijske usluge namijenjene potrošačima: bolji proizvodi, veći izbor, iz ožujka 2017. godine, Komisija se obvezala predlagati mjere za smanjenje troškova za prekogranične transakcije u svim državama članicama te preispitati postupke dinamičke konverzije valuta. ⁽⁵⁾

2.6. Postojećim prijedlogom, kojim se mijenja već spomenuta Uredba (EZ) br. 924/2009 ⁽⁶⁾, nastoje se proširiti prednosti tog sustava za transakcije u eurima unutar EU-a na pojedince i poduzeća u državama članicama koje nisu dio europodručja. Time će se smanjiti troškovi prekograničnih plaćanja unutar EU-a usklađivanjem s troškovima za domaće transakcije u nacionalnoj valuti države članice.

2.7. Istodobno ⁽⁷⁾ su utvrđeni dodatni zahtjevi u pogledu transparentnosti za prakse konverzije valuta. Kao posljedica toga u budućnosti će se objavljivati trošak prekograničnih transakcija.

⁽¹⁾ Za dodatne informacije o SEPA-i vidjeti internetske stranice Europskog platnog vijeća na <https://www.europeanpaymentscouncil.eu/>.

⁽²⁾ Sustav SEPA trenutačno se primjenjuje na 34 zemlje i državna područja: 28 država članica EU-a te Island, Norvešku, Lihtenštajn, Švicarsku, Monako i San Marino. Vidjeti internetske stranice iz bilješke 1.

⁽³⁾ i stoga na plaćanja u eurima.

⁽⁴⁾ Mogućnost, koja je u korist svih država članica, predviđena u Uredbi 2560/2001 i Uredbi 924/2009 o prekograničnim plaćanjima, koja je zamjenjuje.

⁽⁵⁾ Vidjeti COM(2017) 139 final; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hr/TXT/?uri=CELEX:52017DC0139>. Osobito predložene mjere 1. i 2.

⁽⁶⁾ Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EZ) br. 924/2009 u pogledu određenih naknada za prekogranična plaćanja u Uniji i naknada za konverziju valute. Vidjeti <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/?qid=1524213305690&uri=CELEX:52018PC0163>.

⁽⁷⁾ u istom Prijedlogu uredbe.

2.8. Odbor pozdravlja činjenicu da će se za sudionike na tržištu uvesti brojni dodatni zahtjevi u pogledu transparentnosti povezane s konverzijom valuta. Stoga će cjelokupni troškovi prekogranične transakcije biti poznati korisnicima prije nego što započnu svoju platnu transakciju.

3. Napomene

3.1. Odbor pozdravlja prijedloge kojima se proširuju prednosti SEPA-e na pojedince i poduzeća u državama članicama izvan europodručja. Time će se u pravilu smanjiti troškovi prekograničnih plaćanja u eurima unutar EU-a, osobito u tim državama članicama. Istodobno se povećavaju obveze u pogledu transparentnosti u vezi s naknadama za konverziju valute.

3.2. Tim se prijedlozima pridonosi dovršetku jedinstvenog tržišta za maloprodajne financijske usluge uklañanjem postojeće podjele tržišta za prekogranična plaćanja u eurima unutar EU-a. Korisnici u europodručju moći će u cijelosti uživati u prednostima SEPA-e za tu vrstu plaćanja, što trenutačno nije slučaj za korisnike u državama članicama koje nisu dio europodručja.

3.3. Većina korisnika u europodručju može provoditi tu vrstu plaćanja uz niski ili čak zanemarivi trošak, pri čemu to nije slučaj za korisnike izvan europodručja. Korisnici izvan europodručja u pravilu snose visoke troškove. Stoga se okončanje takve situacije smatra dobrodošlim i vrlo pozitivnim razvojem događaja. Pružatelji usluga platnog prometa u tim državama članicama morat će uskladiti svoje naknade za prekogranične transakcije u eurima s općenito nižim naknadama za domaće transakcije u nacionalnoj valuti.

3.4. To smanjenje troškova trebalo bi imati pozitivne učinke na prekogranično slobodno kretanje i slobodnu trgovinu unutar EU-a, u svim državama članicama. Tako će potrošači izvan europodručja imati koristi od lakšeg pristupa tržištima europodručja. Taj lakši pristup ujedno će se primjenjivati i na poduzeća, osobito mala i srednja poduzeća, koja će na taj način ostvariti korist jer će moći poboljšati svoj položaj na tržištu i konkurentnost.

3.5. EGSO odobrava odluku o ograničavanju predloženog sustava na transakcije u eurima. U svojem mišljenju o Akcijskom planu za financijske usluge namijenjene potrošačima Odbor „pozdravlja činjenicu da se u ovoj fazi Europska komisija suzdržava od uvođenja regulatornih mjera”.⁽⁸⁾ Istodobno to je velik korak naprijed za one države članice koje su već neko vrijeme imale tu mogućnost, ali je nisu koristile.⁽⁹⁾

3.6. Neovisno o ostalim razlozima za taj odabir⁽¹⁰⁾, tim se pristupom ujedno postiže ravnoteža između jasnijih zahtjeva pružatelja usluga⁽¹¹⁾ platnog prometa i korisnika⁽¹²⁾. Osim toga, predloženo rješenje ujedno je bliže rješenju „po mjeri”. Stoga se njime omogućuje da se uzmu u obzir konkretni uvjeti i situacija u dotičnim državama članicama, uključujući u pogledu platnih sustava i pružatelja usluga.

3.7. Kako bi se potrošačima omogućilo da donose ispravne odluke u pogledu konverzija strane valute, što je trenutačno teško jer nemaju uvijek pouzdane i ažurirane informacije, potrebno je utvrditi niz dodatnih obveza u pogledu transparentnosti za sudionike na tržištu. Stoga će cjelokupni troškovi prekogranične transakcije biti poznati korisnicima prije nego što provedu svoju transakciju.

3.8. EGSO smatra da je obaveza transparentnosti u korist korisnika i potrošača iznimno važna, jednako kao i sigurnost transakcija. Istu važnost ima i utvrđivanje gornje granice za troškove takvih usluga, sve dok se ne osmisle konkretne i konačne provedbene mjere.⁽¹³⁾ Za pružatelje usluga platnog prometa to predstavlja složeno i teško pitanje, zbog čega je povezanom aspektu troškova potrebno posvetiti odgovarajuću pažnju.

⁽⁸⁾ Vidjeti SL C 434, 15.12.2017., str. 51. točka 1.1

⁽⁹⁾ Vidjeti mogućnost iz točke 2.4.

⁽¹⁰⁾ Neki od tih razloga navedeni su u često postavljanim pitanjima o prekograničnim plaćanjima, koja su objavljena zajedno s priopćenjem za tisak o postojećim prijedlozima. Vidjeti http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-18-2424_fr.htm.

⁽¹¹⁾ Koji podržavaju *status quo*.

⁽¹²⁾ koji su za to da se regulira još više transakcija.

⁽¹³⁾ Zbog okruženja koje se brzo mijenja i tehničke prirode tog pitanja predviđeno je razdoblje do 36 mjeseci nakon stupanja na snagu Uredbe.

3.9. Troškovi i manjak prihoda koji proizlaze iz tih prijedloga i koje snose pružatelji usluga platnog prometa nisu zanemarivi. ⁽¹⁴⁾ Iako trenutna situacija nije posve zadovoljavajuća te se ti gubici tijekom vremena mogu donekle ublažiti, aspektu troškova potrebno je posvetiti odgovarajuću pozornost.

3.10. Kako je Odbor nedavno istaknuo, ta usredotočenost na aspekt troška potrebna je u kontekstu zalaganja za bioraznolikost bankarskog sustava ⁽¹⁵⁾, kao jamstvo stabilnosti i učinkovitosti sustava ⁽¹⁶⁾. Osim toga, potrebno je imati na umu da se banke trenutno suočavaju s nizom važnih izazova, kao što su regulatorna i nadzorna pitanja, niz budućih trendova ⁽¹⁷⁾, dugo razdoblje niskih kamatnih stopa i brojne druge situacije ⁽¹⁸⁾.

3.11. Odbor također želi naglasiti da to, unatoč vrlo tehničkoj prirodi, bez sumnje predstavlja izvanrednu priliku za dobru i jasnu komunikaciju s građanima Europske unije. S izmjenama koje su ovdje predstavljene mogu se objasniti načini na koje EU donosi pozitivne promjene za poduzetnike, građane i potrošače te time pronalazi rješenje za svakodnevne probleme, npr. prilikom putovanja.

Bruxelles, 11. srpnja 2018.

Predsjednik
Europskog gospodarskog i socijalnog odbora
Luca JAHIER

⁽¹⁴⁾ U obrazloženju prijedloga navodi se iznos od 900 milijuna EUR godišnje u pogledu prekograničnih transakcija u eurima.

⁽¹⁵⁾ Vidjeti SL C 434, 15.12.2017., str. 51., mišljenje INT/822, točka 3.6.

⁽¹⁶⁾ Vidjeti SL C 251 od 31.7.2015., str. 7., točka 1.1. i SL C 451 od 16.12.2014., str. 45., točka 1.11.

⁽¹⁷⁾ Primjerice u pogledu financijske tehnologije i lanca blokova (blockchain) te financiranja održivog gospodarstva. Akcijski plan o financiranju održivog rasta, vidjeti <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:52018DC0097&from=fr> (COM(2018) 97 final).

⁽¹⁸⁾ Među ostalim, pristup EU-a lošim kreditima (https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/financial-supervision-and-risk-management/managing-risks-banks-and-financial-institutions/non-performing-loans-npls_fr).